

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
79/11. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2011. szeptember 6.

A C-442/09. sz. ügyben hozott ítélet
Karl Heinz Bablok és társai kontra Freistaat Bayern

A GMO-ból származó virágport tartalmazó méz és étrend-kiegészítők GMO-ból előállított élelmiszerek, amelyeket előzetes engedélyezés nélkül nem lehet forgalomba hozni

Maga a virágpor már nem minősül GMO-nak, ha már nem rendelkezik szaporodóképességgel és megállapítást nyer, hogy egyáltalán nem képes genetikai anyagának átadására

A géntechnológiával módosított szervezetekről (GMO) szóló irányelv¹ úgy rendelkezik, hogy a GMO-kat csak engedélyezést követően lehet a környezetbe szándékosan kibocsátani vagy forgalomba hozni.

A géntechnológiával módosított élelmiszerekről szóló rendelet² pedig úgy rendelkezik, hogy az élelmiszerként történő felhasználásra szánt GMO-kat, a GMO-kat tartalmazó vagy azokból álló élelmiszereket, valamint a GMO-kból előállított összetevőkből előállított élelmiszereket, vagy ilyen összetevőket tartalmazó élelmiszereket csak előzetes engedéllyel lehet forgalomba hozni.

1998-ban a Monsanto vállalkozás forgalombahozatali engedélyt szerzett a géntechnológiával módosított MON 810 kukoricára. Ez a kukorica egy toxinokat termelő baktérium génjét tartalmazza, amelyek elpusztítják egy élősködő molyfaj lárváit, amelyek hogyha ellepik a növényt, veszélyeztetik a fejlődését.

Jogvitában áll egymással K. H. Bablok amatőr méhész és a Freistaat Bayern (bajor állam, Németország), amely különböző olyan földterületek tulajdonosa, amelyeken az utóbbi években kutatási célból MON 810 kukoricát termesztettek. K. H. Bablok e földterületek közelében eladásra és saját fogyasztásra termel mézet. 2005-ig virágport is termelt élelmiszerként, étrend-kiegészítő formájában történő eladásra. 2005-ben K. H. Bablok kukorica-virágporában, amelyet a bajor állam földterületeitől 500 m-re felállított kaptárakból gyűjtött be, MON 810-DNS és géntechnológiával módosított fehérjék jelenlétét állapították meg. Emellett K. H. Bablok egyes mézmintáiban is kimutatták nagyon kis mennyiségű MON 810-DNS jelenlétét.

K. H. Bablok szerint a géntechnológiával módosított kukorica maradványainak jelenléte miatt méhészeti termékei alkalmatlanná váltak a forgalomba hozatalra, illetve a fogyasztásra, és ezért a német bíróságok előtt pereket indított a bajor állam ellen, amelyekhez négy másik amatőr méhész is csatlakozott.

A Bayerischer Verwaltungsgerichtshof (a bajor tartomány közigazgatási fellebbviteli bírósága, Németország) rámutatott arra, hogy a vitatott virágpor már nem rendelkezik megtermékenyítő képességgel akkor, amikor bekerül a mézbe vagy a virágpor alapú étrend-kiegészítőbe. Annak tisztázását kérte, hogy milyen következményekkel jár a megtermékenyítő képesség elvesztése. Elsősorban azt kérdezte a Bíróságtól, hogy a szaporodóképességgel már nem rendelkező,

¹ Az 1829/2003 rendelettel és a 2003. szeptember 22-i 1830/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL L 268., 24. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 32. kötet, 455. o.) módosított, a géntechnológiával módosított szervezetek környezetbe történő szándékos kibocsátásáról és a 90/220/EGK tanácsi irányelv hatályaon kívül helyezéséről szóló, 2001. március 12-i 2001/18/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 106., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 6. kötet, 77. o.).

² A géntechnológiával módosított élelmiszerekről és takarmányokról szóló, 2003. szeptember 22-i 1829/2003/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL L 268., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 13. fejezet, 32. kötet, 432. o.).

géntechnológiával módosított kukorica virágporának a szóban forgó méhészeti termékekben való pusztta jelenléte azt eredményezi-e, hogy az említett termékek forgalomba hozatalát engedélyeztetni kell.

A mai napon hozott ítéletében a Bíróság először is azt mondja ki, hogy a kérdéses virágport csak abban az esetben lehet GMO-nak minősíteni, ha az irányelv és a rendelet értelmében „szervezetnek” minősül, vagyis olyan „élőlénynak”, amely képes „reprodukcióra” vagy „genetikai anyagának átadására”. E tekintetben rámutat arra, hogy mivel megállapítást nyert, hogy a kérdéses virágpor már nem alkalmas konkrét és egyedi reprodukcióra, a kérdést előterjesztő bíróságnak kell a rendelkezésre álló tudományos adatokat megfelelően figyelembe véve és a genetikai anyag átadásának valamennyi, tudományosan igazolt formáját tekintetbe véve megvizsgálnia, hogy ez a virágpor egyébként alkalmas-e „genetikai anyagának átadására”.

A Bíróság megállapítja, hogy az olyan anyag, mint **a géntechnológiával módosított kukoricafajtából származó virágpor, amely már nem rendelkezik szaporodóképességgel, és egyáltalán nem képes genetikai anyagának átadására, már nem tartozik bele ebbe a fogalomba.**

A Bíróság ezután azt mondja ki, hogy mindamellett **az olyan termékek, mint az ilyen virágport tartalmazó méz és étrend-kiegészítők, a rendelet értelmében GMO-kból előállított összetevőket tartalmazó élelmiszereknek minősülnek.** E tekintetben azt állapítja meg, hogy a vitatott virágport „GMO-kból előállítottaknak” kell tekinteni és az a méz és a virágpor alapú étrend-kiegészítők „összetevőjének” minősül. A mézzel kapcsolatban kiemeli, hogy abban a virágpor nem idegen test vagy szennyeződés, hanem a méz egyik természetes alkotóeleme, és ezért valóban „összetevőnek” kell minősíteni. Következésképpen a szóban forgó virágpor a rendelet hatálya alá tartozik, és forgalomba hozatala előtt a rendelet által előírt engedélyezési rendszert kell alkalmazni.

A Bíróság rámutat arra, hogy ennek az engedélyezési rendszernek a GMO-kból előállított összetevőket tartalmazó élelmiszerekre történő alkalmazása nem függ attól, hogy ez a virágpor szándékosan vagy véletlenül került be a mézbe.

Végül a Bíróság szerint az engedélyezési kötelezettség attól függetlenül fennáll, hogy milyen arányban van jelen a géntechnológiával módosított anyag a szóban forgó termékben.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: [„Europe by Satellite.”](#) ☎ (+32) 2 2964106